

«МЕНІ ЯК ЖІНЦІ ДОВЕЛОСЯ БІЛЬШЕ 5 РОКІВ ЧЕКАТИ ПРИЗНАЧЕННЯ», – ЗГАДУЄ ЯРОСЛАВНА ШЕВЧЕНКО

– Пані Ярославно, коли ви вирішили стати юристом і чому?

– Я вирішила стати юристом ще в дев'ятому класі. Тоді я дуже добре вчилася. Щоправда, в мене не було хисту до математики. Але я любила літературу, історію, інші гуманітарні предмети.

– Й ви вирішили стати юристом?

– Так, я вступила на юридичний факультет Київського університету. Це були непрості повоєнні роки.

– А чи важко було навчатися?

– Зовсім ні. Як я вже сказала, я добре навчалася ще в школі. Крім того, в мене була чудова пам'ять. І зараз вона в мене непогана (*Посміхається. – Авт.*). Мої колеги навіть неодноразово переконувалися в цьому. Вони нерідко перепитували: що написано на такій-то сторінці і я могла їм переказати, чи навіть процитувати.

– Чи було ваше бажання стати юристом пов'язане із прагненням до справедливості?

– Так. Воно було пов'язане з бажанням, намаганням утвердити справедливість. Я б ще хотіла сказати таке: я не переносила утисків, й ніколи не боялася висловити власну позицію.

– Вас, мабуть, загартувало саме життя у ті складні часи?

– Дійсно, так. Я народилася в 1932 р. Це були «голодні роки» в Україні. І ще: я пережила війну. Я дійсно пережила війну. Мій батько пройшов її від першого до останнього дня. І мені довелося на власні очі побачити її. Знаєте, неподалік

станції метро «Шулявська» є постамент, на якому стоїть танк. У цьому місці відбулася велика танкова битва. І я досі пригадую гул танкових гусениць. Й не можу його чути.

– Чи можете назвати кого-небудь з жінок-юристів, які вас надихали у вашій професійній діяльності? На кого ви, так би мовити, рівнялися?

– Це, передусім, Назаренко Євгенія Володимирівна, професор Київського університету. Вона була для мене взірцем.

– У чому?

– Загалом. У науці, в поведінці. І як жінка.

– У вас безліч наукових праць, а яку б ви порадили почитати всім юристам, незалежно від їхніх наукових інтересів?

– У мене дійсно чимало праць. (*Пані Ярославно в своєму кабінеті завідувача відділу*

цивільного, трудового і підприємницького права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України звертається до лаборанта відділу, милої дівчини й каже їй: «Лена, віднайди, будь-ласка, «Актуальні проблеми цивільного права та процесу в Україні» та «Наукові засади та практика застосування нового Сімейного кодексу України». Отримавши книги, пані Ярослава за захопленням і гордістю продемонструє і продовжує говорити. – Авт.)

– Ось «Актуальні проблеми», – одна з моїх найголовніших праць, і ось ще одна – «Наукові засади», яка щойно вийшла друком. Я вам підпишу, на згадку (*Щиро каже Ярославно Миколаївна. – Авт.*).

– У вас чимало професійних досягнень і здобутків. Який із них ви самі вважаєте найбільшим?

– У 1983 р. в США я від нашої країни представляла доповідь про стан жінок в Українській РСР на засіданні комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок. Тоді я зустрічалася з багатьма жінками світу, давала інтерв'ю на радіо.

– Ви виступали й говорили англійською?

– Так, звичайно. Зараз, щоправда, давно нею не користуюся.

– Цікавий факт. А як змінилося становище жінок в Україні відтоді?

– Загалом змінилося в позитивний бік. Це є надбанням світової цивілізації загалом і досягненням українських жінок зокрема.

– Ви працюєте в Інституті Корецького більше 44 років...

– Дійсно, я почала працювати в Інституті з січня 1963 р.

– Як за ці роки змінювалося ставлення до жінок в Інституті?

– У позитивний бік. Зараз у нас кращі умови, ніж раніше. Свого часу мені як жінці довелося більше 5 років чекати призначення на посаду «старшого наукового співробітника», тоді як чоловіки отримували цю посаду досить легко.

– Ви працювали під керівництвом В. М. Корецького. Можете пригадати як він ставився до жінок?

– Володимир Михайлович Корецький поважав жінок. І не тільки їх шанував, але й привозив усім жінкам в інститут подарунки із-за кордону, де він працював. Про нього в мене лише найкращі спогади, як про Людину з великої букви.

– Пані Ярославо, що, на вашу думку, привносить жінка в право?

– Думаю, співчуття до людини.

– 8 Березня, з чим воно у вас асоціюється?

– З квітами.

– Якимись особливими?

– Мімозами. Мені пригадується така картина, яку я бачила одного разу, коли була в Португалії: весь шлях засаджений мімозами. Все в жовтому.

– Що б ви побажали своїм колежанкам?

– Витримки, наполегливості в здійсненні своїх мрій й великої працелюбності.

Спількувався Славик БІГУН